

PATVIRTINTA

Stonaičių socialinės globos namų direktoriaus

2022 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. V-50

**STONAIČIŲ SOCIALINĖS GLOBOS NAMŲ KORUPCIJOS RIZIKOS
VALDYMO IR SKAIDRUMO DIDINIMO 2023 – 2025
METŲ PROGRAMA**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Stonaičių socialinės globos namų (toliau – globos namai) Korupcijos rizikos valdymo ir skaidrumo didinimo 2023–2025 metų programa (toliau – programa) siekiama globos namuose įtvirtinti ilgalaikę, veiksmingą ir kryptingą korupcijos rizikos valdymo, skaidrumo didinimo ir antikorpucinio švietimo sistemą, taip pat pagal nustatytas globos namų jautrias korupcijai ar kitoms neteisėtoms veikoms veiklos sritis, kuriose yra rizika neskaidriam veikimui atsirasti ir pasireikšti, numatyti korupcijos ir kitokio neteisėto veikimo prevencijos, skaidrumo, atskaitingumo ir atvirumo didinimo veiklos kryptis.

2. Programa parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 7 straipsnio 6 dalimi, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos korupcijos rizikos valdymo ir skaidrumo didinimo 2020–2025 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2020 m. rugpjūčio 17 d. įsakymu Nr. A1-742.

3. Programa įgyvendinama pagal globos namų direktoriaus įsakymu tvirtintą dvejimėms metams sudarytą programos įgyvendinimo priemonių planą.

4. Už programos ir jos priemonių įgyvendinimą atsakingas globos namų direktorius.

5. Už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingas globos namų darbuotojas, paskirtas globos namų direktoriaus įsakymu, veikiantis pagal patvirtintą pareigybės aprašymą.

6. Programoje vartojamos sąvokos:

6.1. **Korupcija** – piktnaudžiavimas įgaliojimais siekiant naudos sau ar kitam asmeniui globos namuose.

6.2. **Atsparumo korupcijai lygis** – dydis, rodantis globos namų atsparumą korupcijai.

6.3. **Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas** – procedūra, kuria nustatomi korupcijos rizikos veiksniai globos namų veikloje.

6.4. **Korupcijos rizika** – tikimybė, kad globos namų veiklos srityje gali pasireikšti korupcija.

6.5. **Korupcijos prevencija** - nuolatinė veikla, kuria siekiama didinti globos namų atsparumą korupcijai ir kuri apima korupcijos rizikos veiksnių nustatymą, įvertinimą, šalinimą ir (ar) mažinimą, sudarant bei įgyvendinant korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių sistemą.

6.6. Kitos sąvokos naudojamos taip, kaip yra apibrėžtos Korupcijos prevencijos įstatyme.

II SKYRIUS APLINKOS VERTINIMAS

7. Korupcija yra vienas pavojingiausių socialinių reiškinių, keliantis grėsmę žmogaus teisėms, demokratijai ir teisinei valstybei, iškreipiantis socialinį teisingumą, mažinantis ekonomikos augimą, keliantis pavojų globos namų valdymui, veiklos stabilumui ir moralei. Šis reiškinys pirmiausia sietinas su sprendimų diskrecijos ir atskaitingumo pusiausvyros nebuvimu, abejingumu neteisėtoms veikoms ir kt. Globos namų vykdomos korupcijos rizikos valdymo ir skaidrumo didinimo priemonės orientuotos į teisinio reguliavimo tobulinimą, korupcijos ir įvairių kitų teisės pažeidimų pasireiškimo galimybių mažinimą, pranešėjų apsaugos mechanizmo potencialo išnaudojimą, atsakingą turto ir asignavimų valdymą, elektroninių paslaugų plėtrą, veiksmingą veiklos kontrolę ir kt.

8. Įvertinus globos namų vidaus teisės aktų duomenis ir atsižvelgus į veiklos vertinimų rezultatus, nustatyta kad veikla tinkama ir atitinka aukštus standartus. Globos namuose vis dar trūksta nuoseklaus dėmesio sprendžiant nustatytas problemas, perimant gerąsias praktikas, kas galėtų užtikrinti ilgalaikes permainas rizikų valdymo ir skaidrumo didinimo veiklos srityse.

9. Globos namai naudojami Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (vykdančios globos namų savininko teises ir pareigas įgyvendinančio institucijos funkcijas) įdiegtu vidiniu informacijos apie pažeidimus teikimo kanalu, tačiau darbuotojai juo nepasinaudojo. Pranešėjų apsaugos teisinis mechanizmas yra veiksmingas kovoti su globos namuose galimai daromais pažeidimais, todėl darbuotojai reguliariai informuojami apie galimybę saugiai ir patogiai pranešti apie pažeidimus, skatinti juos nebūti abejingais.

III SKYRIUS PRIORITETINĖS PROGRAMOS SRITYS

10. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 7 dalies nuostatomis globos namuose kasmet atliekamas korupcijos pasireiškimo tikimybės tyrimas. Analizuojant ir vertinant globos namų veiklą antikorupciniu požiūriu, siekiama nustatyti jų veiklą reguliuojančių teisės aktų neatitiktis ir prieštaravimus, galinčius sudaryti prielaidas pažeidimams, susijusiems su korupcija, atsirasti. Siekiant korupcijos prevencijos tikslų, išskiriamos korupcijai jautriausios veiklos sritys bei procedūros ir imamasi prevencinių veiksnių galimoms neteisėto veikimo apraiškoms panaikinti ar sumažinti.

11. Prioritetinės programos sritys:

11.1. administravimas ir kontrolės užtikrinimas;

11.2. valstybės biudžeto asignavimų ir Europos Sąjungos paramos lėšų naudojimas, racionalus turto valdymas;

11.3. veiklos reglamentavimas;

11.4. komunikacija ir švietimas.

IV SKYRIUS PROGRAMOS TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

12. Programos tikslas: atskleisti skaidresnę ir veiksmingesnę globos namų bei jų darbuotojų veiklą, išaiškinant ir šalinant galimos korupcijos priežastis ir prielaidas, atsirandančias dėl sąmoningai atliekamų darbuotojų veiksmų, siekiant sau ar kitiems asmenims naudos, remiantis klaidingomis prielaidomis atliktais veiksmais ar netyčine veika dėl sąmoningumo ir supratimo stokos.

13. Programos uždaviniai:

13.1. kurti korupcijai atsparią aplinką;

13.2. didinti antikorupcinį sąmoningumą;

13.3. sistemiškai ir koordinuotai šalinti korupcijos rizikos veiksnius, mažinti korupcijos riziką;

13.4. sudaryti prielaidas darniam ir veiksmingam korupcijos prevencijos veikimui;

13.5 mažinti ekonomines korupcijos paskatas;

V SKYRIUS KORUPCIJAI ATSPARIOS APLINKOS KŪRIMO PRIEMONIŲ SISTEMA

14. Korupcijai atsparios aplinkos kūrimo globos namuose priemonių sistemą sudaro:

14.1. korupcijos prevencijos priemonės;

14.2. antikorupcinio sąmoningumo didinimas;

14.3. darbuotojų patikimumo užtikrinimas;

14.4. kitos veiklos ar priemonės, kuriomis kuriama korupcijai atspari aplinka ar didinamas atsparumas korupcijai.

15. Pagrindinės korupcijos prevencijos priemonės yra šios:

15.1. korupcijos rizikos analizė;

15.2. korupcijos prevencijos planavimo dokumentai;

15.3. vidaus teisės aktų ar jų projektų antikorupcinis vertinimas;

15.4. pranešimas apie korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas;

15.5. korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas;

15.6. korupcijos rizikos valdymo vertinimas;

15.7. atsparumo korupcijai lygio nustatymas;

15.8. antikorupcinių elgesio standartų diegimas.

VI SKYRIUS KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĖ

16. Globos namuose išskiriamos veiklos sritys, kuriose galimas korupcijos pasireiškimas:

16.1. viešųjų pirkimų procedūrų organizavimas ir vykdymas;

16.2. darbuotojų priėmimo į darbą organizavimas ir pan.;

16.3. turto valdymas bei naudojimas;

16.4. asmens sveikatos priežiūros paslaugų organizavimas;

16.5. socialinės globos paslaugų teikimas.

17. Veiklos sritis, kurioje bus atliekama korupcijos rizikos analizė, atrenkama atsižvelgiant į šiuos kriterijus:

17.1. yra buvę bandymų, pažeidžiant teisės aktų nustatytą tvarką, paveikti globos namų darbuotojus ar jų priimamus sprendimus;

17.2. nustatyta korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų kitoje panašioje veiklos srityje ir yra pagrindo manyti, kad tokio pobūdžio korupcijos rizika gali būti ir globos namų veiklos srityj

17.3. priimami sprendimai yra susiję su materialine ar kitokia suinteresuoto asmens nauda;

17.4. kontrolės, priežiūros ar teisėsaugos institucijos nustatė globos namų veiklos srityje korupcinio pobūdžio teisės pažeidimų.

17.5. gauta kitos pagrįstos informacijos apie veiklos srityje esamus korupcijos rizikos veiksnius.

18. Galutinė korupcijos rizikos analizės išvada skelbiama viešai ir pateikiama subjektui, kurio veikla buvo analizuojama.

19. Siekiant sumažinti korupcijos atsiradimo tikimybę, Globos namų internetinėje svetainėje skelbiama viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašas, finansinės ataskaitos, darbuotojų darbo užmokesčio vidurkiai bei kita administracinė informacija.

VII SKYRIUS KORUPCIJOS PREVENCIJOS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

20. Programai įgyvendinti sudaromas korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimo planas, kuris nustato priemones, tikslus, jų vykdymo terminus bei vykdytojus.

21. Korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimo planas yra neatskiriama šios Programos dalis. Už konkrečių priemonių įgyvendinimą atsako korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimo plane nurodyti vykdytojai.

22. Korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimo plane numatytų priemonių įgyvendinimo koordinavimą, korupcijos prevencijos proceso organizavimą vykdo globos namuose už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingas asmuo.

23. Siekiant nuosekliai vertinti pasiektą pažangą, nustatyti kliūtis ir problemas, kylančias įgyvendinant Programą, globos namai reguliariai vykdo numatytą korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimą ir vertinimą.

VIII SKYRIUS INFORMAVIMAS APIE GALIMĄ KORUPCINĘ VEIKLĄ

24. Siekiant veiksmingai ištirti galimus korupcinius atvejus, globos namuose sudarytos sąlygos:

24.1. darbuotojams, kitiems asmenims anonimiškai pranešti globos namų direktoriui savo įtarimus dėl galimos darbuotojų korupcinio pobūdžio nusikalstamos veiklos, tirti skundus, pareiškimus dėl galimų korupcijos atvejų bei vertinti pasiūlymus dėl korupcijos prevencijos, išsamiai ir objektyviai analizuoti pagrįstus įtarimus dėl darbuotojų korupcinio pobūdžio nusikalstamos veiklos ir atlikti tyrimus pagal kompetenciją.

24.2. gavus informacijos dėl korupcinių veikų, nedelsiant informuoti globos namų direktorių ir, esant būtinybei, kreiptis į atitinkamas teisėsaugos institucijas.

IX SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

25. Programos ir jos priemonių plano įgyvendinimas finansuojams iš globos namų ataskaitiniams metams skirtų asignavimų. Programai ir priemonių planui finansuoti gali būti naudojamos ir kitos teisėtai gautos lėšos.

26. Programa skelbiama globos namų interneto svetainėje.

27. Programos nuostatos yra privalomos visiems globos namų darbuotojams.

28. Korupcinė situacija vertinama, šios Programos nuostatos bei uždaviniai peržiūrimi ir prireikus gali būti atnaujinami kiekvienais metais.

29. Rengiant naujo laikotarpio Programos projektą, atsižvelgiama į Programos įgyvendinimo vertinimo rezultatus.
